

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Vidéken:
Egy hóra . . . I kor. Egy hóra . . . I kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felolós szerkesztő:

HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

DEBRECZEN,
Piac-utóza 47. és 49. szám.

A bécsi tanácskozás.

Debrecen, szept. 23.

A közösiügyek tárgyalására rendelt országos bizottságok október hó 12-én fogtak össze, hogy az 1910-ik évi közösiügyi előirányzatot megállapítsák. A közösiügyi miniszter e megállapodás értelmében meg fogja tenni előterjesztését a koronának s a mint az egybehívó királyi kézirat megjelenik, a magyar miniszterelnök indítványozni fogja az országgyűlés két házának, hogy az országos bizottság tagjait megválassza. Az osztrák birodalmi tanács a maga delegátusa itnár régebben kiküldötte a magyar parlamenti gyakorlat szerint azonban a delegátusok megválasztása csak az egybehívó királyi kézirat országgyűlési kihirdetésének kapcsán szokott megtörténni. Így lesz ezuttal is.

Az október hó közepén Bécsben egybehívó delegációknak az lesz a feladata, hogy az 1910-ik évi közösiügyi előirányzatot megállapítsák. E bizottságok elé 1911-re szóló előterjesztések nem kerülnek, amivel a kormány a legrigorózusabb felfogással minden közjogi skrupulussal számol. Miután azonban az esztendő háromnegyed részén már túl vagyunk s e lefolyt időszak alatt a közösiügyi kiadások az e téren is fennállott költségvetésen kívüli állapot folytán nagy-

ában a régi keretek között kellett, hogy mozogjanak, a dolog természetében rejlik, hogy az októberi delegációk elé terjesztendő előirányzat az 1909-ik évi budget-től lényeges eltérést nem mutathat. Mivel mindazonáltal elképzelhetetlen, hogy két előirányzat végösszegében teljesen azonos legyen, az 1910. évi magyar indemmitás pedig csakis a legutolsó közösiügyi előirányzatnak megállapított tételét foglalja magában, a most megállapítható közös budget végösszegére külön magyar törvényhozási felhatalmazás válik majd szükségessé. A magyar kormány ezt a felhatalmazást a megfelelő törvényes formák között kérni fogja a törvényhozástól.

Ez lévén a helyzet, úgy véljük, hogy a közös miniszterek előterjesztései ezuttal a magyar delegációnak mozgalmassabb diszkusszióra anyagot nem szolgáltatnak. És talán nem hiú a reménység, hogy éppen azért a delegátus urak ebben az esztendőben gyorsabban végeznek munkájukkal, aminek azért lenne eminens fontossága, mert a magyar parlamentnek nagyon takarékoskodnia kell az idejével, hogy az esztendő végéig a kalendáriumhoz kötött és egyéb okokból siürgös teendőit elintézzze, nehogy az ország újból a minden tevékenységet megbénító ex-lexnek örvényébe belekerüljön.

A magyar, az osztrák és a közös miniszterek tegnap rövid megszakitással, az

egész napon át tanácskoztak. A konferencia nagyobb része azonban már a jövő évi előirányzat anyagának szolt. A jelenlegi kormány, amennyiben azt az ország teherviselési képességével összhangzatba képes hozni, nem zárkózik el hadierőnk korszerű fejlesztésétől. Mivel ez az eksztenzív és intenzív fejlesztés a jövő évi közösiügyi budgetben már kifejezésre jut, így annak mérvéhez és költségeihez elsősorban is hozzászólása van a pénzügyminiszternek, aki most állítja össze az 1911-ik évi magyar állami költségvetés előirányzatát. De tájékozódniok kellett az egymás felfogásáról a vezető államférfiaknak azért is, hogy e nagy problémák, közöttük nyílt kérdések, lehetőleg már az októberi delegációs ülészek idejére se maradjanak.

A parlamenti szezon küszöbén.

A bankszabadalom meghosszabítása, drágaság ellen, a költségvetés. A delegációk és a közös miniszteri tanácskozás.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma reggel kilenc órakor Bécsből visszautazott Budapesre, ahova délután fél két órakor érkezett meg. Vasárnap vagy hétfőn megtartják azt a minisztertanácsot, a

A beszélő kövek.¹

— özv. Báji Patay Gyuláné urnőhöz. —

Irta: Könyves Tóth Kálmán.

Valóra vált! Néma kövek beszélnek
Tiba asszonyáról ősi regét.
Amerre jár: nyomába zendül ének,
Virág fakad bérceken, ha arra lép.
Templom épül e nő gyújtó szavára,
Török a jég . . . tűnik a hűközőny!
Hol megjelen: nem sir anyátlan árva
Bús özvegyek szemén nem ég a köny.

Évek során kastélyában merengve,
Nemes szívét tépi a fájdalom,
Hol ő lakik, — szép hazája nyelve,
Ős hite is fekszik ravatalon.
Zúg a vihar, jönek károgva varjak,
Vak is látja: készül a szemfedél!
A vészharang kondul . . . jaj a magyarnak!
Egétborítja zordon, szürke tél.

E képet ahogy nézi sáppadozva,
Sirból kikelve látja őseit.²
Vértjök ragyog . . . nem tapad arra rozsdá,
Mintha mindegyik élve élne itt.
Nyilik az ajk, s egyikök szóra esendül:

¹ Özv. Báji Patay Gyuláné urnő, a Mikszáth női ünnepély elnöke, Tibán, Ungmegyében, ez exponált helyen nagy áldozatkészséggel a magyarság védelmére, az idén templomot emelt.

² Apja Szathmáry Király Pál. Ez a család országsszeri arról ösmeretes, hogy hazája, s egy-azá oltárára százezrekre rugó alapítványokat tett.

„Nézd! Őseid előtted állanak.
Körülteid itt komor, halotti csend ül
És jár közelben annyi rémalak!”

„Elűzheted, ha fogsz kezvedbe kardot,
Nem azt, mit harcmezőn mi forgatánk,
De azt, amit Urunk kezébe tartott,
Legyőzheted ezzel azt, aki bánt.
Gyöngéd kezvedben hited fegyverével
Indulj el hát megvívni a csatát!”
Hajnal kigyul s mülk a rémes éjjel,
Alvó ébred, s fényes világba lát.

Csatára szállsz, s nincs vérnek hire, hamva,
Hódít sziveket a női varázs,
Duló sereg nem száguld vad rohamba,
A nő, ha hite van: nagy, óriás.
Veled ki tart: az — áldozatra készen
Építi a győzelmi templomot.
Sudár tornyát, nevedet áldva nézem;
Babér övezze derűs homlokod!

Egyház, hazánk igaz hálára gyulva,
Hű Tábitánkra így tekint,
Övé az érdem . . . sikerült a munka,
Kikél a mag, mit szíve keze hint.
Magyar nyelven szárnyal fohász az égre,
S mire már-már bús enyészet borult,
Ime új jövőbe olvad át élve
S elenyészik siralmas régi mult!

György harangja³ kondulj! zendüljön ének.
Gyűljön ide hívó gyülekezést!

³ Az urnő fia, György; aki a harangot ajánlódokozta.

Háldt rebegeve Urunk nagy nevének,
Hit és haza fog itt testvérkezet,
Szerelmed szárnyával takard e házat,
Szébb jövőnknek legyen ez záloga.
Sziklabérc vagy . . . vihar meg nem alázhat.
Jó nő, bevésve szép neved oda!

A sárkányölő modern hős.

Brüsszel, szept. 19.

Nem fényes páncélruhát visel, mint a régiek, a mesebeliek, nem is tártoslovon száguld dárdával a kezében, hanem gyalog jár és szürke ruhát visel. A louvaini egyetemen tanár s a belga földművelésiügyi ministeriumban főigazgatói rangja van.

Fiatalabb éveiben brabanti kormányzó is volt. A neve Alphonse Proost, életéveinek száma és egynehány. De azért nincs Belgiumban még ma sem olyan kulturmozgalom, nincs a gazdasági előrehaladásnak olyan kérdése, amelyből ez a fiatal öreg az ő munkarészét derekasan ki nem venné.

Egyáltalán sok ilyen fiatal-öreggel találkoztam ebben az országban. Mintha ennek a szép harmonikus kultur-életnek, amelyet ezek a belgák élnek, okszerű következménye volna az, hogy öregségükbe fiatalos üdeszellemet, további tevékenykedésre ösztökélő lelkirugalmasságot visznek magukkal, ellentétben a mi öreg-fiataljainkkal, akik alig harminc éves közszolgálatok után már a nyugdíjért török magukat.

Debreczen látványossága az „Erdélyi Borozó”. Egész éjjel meleg konyha.
Szolid áruk. Bableves. Női kiszolgálás.

melyben a kormány véglegesen dönt a parlament őszi munkarendje fölött. A minisztertanács határozatának alapjául azok a tárgyalások és megállapodások fognak szolgálni, amelyeket Khuen és Lukács folytattak, illetve elfogadtak Bécsben. Ezek szerint a kedden összeülő parlament első sorban a delegáció tagjait fogja megválasztani, hogy a közös ügyek tárgyalására kiküldendő bizottság, a tegnapi közös miniszteri tanácskozás határozatához híven, október tizenkettedikén összehívasson.

A második nagy kérdés, amely foglalkoztatni fogja az országgyűlést, a bankkérdés. E tekintetben Bilinski és Lukács pénzügyminiszterek megegyeztek abban, hogy a bankkérdés ügyében folytatni fogják a szakreferensek a tanácskozásokat. A tanácskozás színhelye még nincsen megállapítva, de valószínű, hogy Bécsben fogják választani, miután a legutóbbi megbeszélések Budapesten történtek. A tanácskozásokat a magyar kormánynak az osztrák kormányhoz intézendő jegyzéke fogja bevezetni, amelyben Khuenék bejelentik, hogy hajlandók a bankszabadság meghosszabbítását ügyében a tárgyalásokra folytatni.

Ugyancsak a bécsiek sürgető követelésére vezethető vissza, hogy a kormány törvényjavaslatot szándékozik benyújtani a drágaság, különösen a husrágaság leküzdésére, amely főképpen úgy akarja enyhíteni a drágából, különösen Szerbiából és Romániából a korlátozások mellőzésével, korlátlanul megengedi. Ezt a javaslatot még az őszi ülészakban le akarja tárgyalatni.

A jövő évi költségvetés is elkészült már s a minisztertanács ezt is véglegesen hitelesíteni fogja. Lukács László pénzügyminiszter aki tegnap utazott vissza Bécsből és vasárnapon érkezik Budapestre, valószínűleg már a legelső ülések egyikén expozéja kíséretében betérjeszti a budgetet.

Mindezeket még újév előtt akarja a kormány elintézni, s ezért azon tanakodnak, hogy a delegációk ülészakai alatt sem napolják el a képviselőházat.

Félhivatalosan jelentik, — mint tudósítónk telefonálja, hogy az első minisztertanács holnap szombaton lesz, amelyen a parlament munkarendjét állapítják meg s határozni fognak abban a kérdésben, hogy a de-

Proost vejének keztyű börtvényára van les Ottignies mellett Moustyban. E gyárnak közel 200 munkása ma már háztulajdonos. Ennek azonban 30 éves a története.

A moustyi keztyű-börtvény körül is csapkodtak a social-agitacionális hullámok. És itt kezdődik a sárkány-ölés. Proost apró, 400—500 négyzetméteres kertterületeket adott nekik. Betanította őket az okszerű kertművelésre. Rábészélte őket, hogy terményeikből szerzett jövedelmük egy részét kössék le megtakarításul arra a célra, hogy a kertjük területét örök áron megvehessék és rá házat építhessenek. Később úgy szervezte a dolgot, hogy három évi birtoklás után a munkás tulajdonába megy át a terület és arra hitelbe házat építhet. Ezt a hitelt pedig nem valami drága pénzintézet finanszírozza, hanem maga az iparvállalat, amely ez intézmény erkölcsi eredményeiben busás megjutalmazást lel s egyéb haszonról lemond.

Meg kell azonban nézni ezeket a munkás-házakat. Kivülről úgy néznek ki, mint nálunk a módosabb városiak nyaralói. Virágágyak a ház előtt, csinosan kiképzett front, szép kerítés s a házelőtti kertben pad esetleg lugas.

A ház mögötti rész a konyha-kert, gyümölcsfákkal stb. Belülről a lakás egyszerű, de feltűnően tiszta. Nincs fölösleges lim-lom, de nem hiányzik semmi, ami kell. Piros pozsgás munkás-asszonyarcok, gömbölyű gyermekek, így csakugyan nem vicc Belgiumnak ilyen szédületes gazdagságra szert

legációk ülése alatt tartson e ülést a képviselőház, vagy szüneteljen.

Bécsből jelentik: A Neues Wiener Tagblatt ma azt írja, hogy Kuen-Héderváry Károly miniszterelnököt azért nem hívták meg a Vilmos császár tiszteletére rendezett udvari ebédre, mert későbbre volt bejelentve Bécsbe érkezése. Azt is írja a lap, hogy a miniszterelnököt a trónörökös a legnagyobb mértékben kedveli. Minden ennek ellenkezőjét hirdető állítás csak rosszakaratu lehet.

Városi ügyek.

A közgyűlés előkészítése.

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága tegnap délután ülést tartott, amelyen a szeptemberi közgyűlés elé kerülő ügyeket látták el javaslatokkal.

Az ülés lefolyása nagyon csendes volt, nagyobb vitát csak a bérkocsis ipartársulatnak a bérkocsis szabályrendeleti javaslat ellen beadott felebbezése provokált.

Az ülés lefolyásáról tudósítónk a következőket írja:

Jelen voltak Körner Adolf főjegyzőhelyettes elnökle alatt Aczél Géza, Debreceni Jenő, Kaszanyitzky Andor, dr. Magoss György, dr. Tóth Mihály, Rikl Antal, dr. Rény Nándor, dr. Tóth Emil, Szilágyi Imre, Megyaszay Miklós.

(A világitási vállalat alkalmazottjainak nyugdíja.)

A világitási vállalatnál alkalmazottak nyugdíjintézetének szabályrendeletét a belügyminiszter úgy kívánja módosítani, hogy a világitási bizottság, a tanács és közgyűlés állapítja meg ugyan a nyugdíjképeséget, özevegyi segélyeket stb., hanem az esetleges vélt sérelmeket a miniszterhez meg lehessen felebbezeni.

Dr. Magoss György. A nyugdíjalaphoz az alkalmazottak semmivel sem járulnak hozzá, tehát a nyugdíjazásokhoz a miniszteriumnak semmi köze nincs.

tenni, mint amilyen itt minden oldalról az emberre mosolyog.

Pedig ez a Mousty a lehető legrosszabb föld. Sívár, terméketlen sárga földfajta. Szigoruan okszerű művelés és állandó javítás tette csak lehetővé azt, hogy máma paradicsomi termést láthatni rajta mindenfelé. A gyár egy kis minta-kertet tart fenn, amely 400 négyzetméter területű. Ez kizárólag arra szolgál, hogy a munkásnak gyakorlatban mutattassék meg, hogy egy aránylag kicsike földdarab mennyi és minő elsőrendű termést tud adni — ha bánnak vele.

A munkásnak házat eladnia nem szabad. Ha meghal, örökösei eladhatják.

Hát bizony ezeket a háziurakat nehéz volna egy kis ablakbeverés céljából összetömríteni, mert drága a lakás és egészségtelen, mert a kizsákmányolás türethetetlen, mert az élelmiszerek folyton drágulnak, mert és a többi, hiszen mindez hiányzik itt, mindennek ellenkezője van itt.

Igy mult ki a sárkány. És nemcsak ez az egy, hanem számtalan Proostja van ennek az aránylag kicsi, de független és gazdag országnak. Magam is láttam vagy százat együtt most.

Si vous voulez que l'ouvrier soit conservatif, donnez lui de ce qu'il puisse conserver. (Ha azt akarják, hogy a munkás konzervatív legyen, adjatok neki konzerválni valót.) Ezt is Proost mondta.

Dr. Rédel Rezső.

A bizottság javasolja a szabályrendelet ilye-én való módosítását.

(A r. k. egyházközség kérelme.)

A Therezianum épülete kiszökése által elfoglalt közterület használatáért jogelismerési díj címen évi 10 korona fizetésére kötelezte a város a római katolikus egyházközséget.

Ezt soknak találja az egyházközség s kérte az összeg minimumra szállítását.

A bizottság fentartandónak tarja az eredeti összeget.

(Telekvásárlás.)

Takács Bálint és neje a tulajdonukat képező Vörösmarthy-u. 13. számú házat újra óhajtja építtetni. Építési engedélyt kér, de a városi mérnöki hivatal az engedélyt kénytelen volt megtagadni, miután olyan formán esik bele a szabályozási vonalba, hogy a ház telke közterület marad nagyobb részében, tehát a jelenlegi telekre új épületet emelni nem lehet.

Ez okból tulajdonosok 54000 koronáért felajánlották megvételre a házat. A mérnöki hivatal 49.800 koronára becsülte a házat, telket, amely áron a tanács is javasolja a ház megvételét.

A bizottság javasolja a ház megvételét.

(Uj bérkocsiállomások Debrecenben.)

Ama határozat ellen, melylyel a tanács az uj bérkocsi állomáshelyeket megállapította a bérkocsisok erős hangú felebbezeit adtak be.

Ami az Arany János-utca és Széchenyi-utca, valamint a József kir. herceg és a Hatvan-u. közötti téren levő állomásokat, de sérelmesnek tartják, hogy e helyeken a kocsik számát redukálják.

Sérelmesnek tartják a szabályrendelet ama részét is, melylyel a nagyerdőn május hó 1-től szeptember 15-ig két egyfogatu bérkocsi állomás rendszeresítettik.

Rikl Antal feleslegesnek tartja itt a kocsis-állomást, aki kocsin megy az erdőre, kocsin is jön vissza.

Dr. Révy Nándor tényleg nem tartja szükségesnek a nagyerdei bérkocsi állomást. Külömben is a villamos vasuti közlekedés is feleslegessé teszi az állomás létesítését.

A bizottság javasolja, hogy most még a nagyerdőn ne létesítsék a bérkocsi állomást, de a mint szükséges lesz rendelje el a tanács annak rendszeresítését.

Sérelmesnek tartják a Hatvan-utcai városrész Zugó-utcai bérkocsi állomását is, melyet a Bethlen és Hatvan-utca sarkára óhajtának áthelyeztetni.

A bizottság a tanács javaslatát fogadja el s kívánja, hogy a Hatvan-utcai állomáson is szaporítsák a bérkocsik száma.

A Homok-utca részen, ahol is a jelenlegi bérkocsi állomás a jelenlegi helyről áttéttetik az Angol királynő előtti részre, kérik a bérkocsik szaporítását.

A bizottság nem javasolja ezen a helyen a bérkocsik számát felemelni.

Ezután helyebnhagyta a bizottság a szabályrendelet ama részét, hogy a Deák Ferenc-utcán 2 kétfogatu és 3 egyfogatu bérkocsi állomást rendszeresítenek. a 2, 4, 6. sorszámú házak előtt. A törvényszék előtti állomás marad.

A Szent Anna-utcán a 42. és 46. sorszámú házak előtt, Rákóczy- és Csapó-utca sarkán szintén 2 egyfogatu és 1 egyfogatu bérkocsi állomást kíván felállíttatni a bizottság.

Weisz Adolf posztó kereskedése ideiglenesen a főtőzsdével szemben — levő bódóban. —

Az ipartársulat nincs tisztában azzal, hogy a Miklós-utca sarkán levő kércocsi állomás fentartandó-e?

Aczél Géza főmérnök: Itt a villamos vágányok miatt kell beszűntetni a bérkocsi állomást.

E helyen talán a bérkocsi állomás beszűntetését javasojla a bizottság.

A Péterfia-utcán a honvédlaktanya előtt egy kétfogatu és egy egyfogatu számára kocsiállomást javasol létesíttetni a bizottság.

A bizottság javasolja továbbá, hogy szigorú rendőri ellenőrzés mellett a vasúthoz a Hunyady-utcán, a város felé a Deák Ferenc-utcán bonyolítottatik le a kocsiközlekedés. Így fog közlekedni különben a villamos vasut.

(Egyéb ügyek.)

A debreceni vadásztársulat évi 500 koronát ajánlott fel a jelenlegi városi vadászterület bérleteképen. A szerződést 6 évre kívánja megkötetni.

A bizottság a Vadásztársulattal javasolja a szerződést ilyen értelemben megkötetni.

Az Általános Takarékpénztár a Forgalmi bankkal fuzionált. Miután az Általános Takarékpénztárban városi pénzek vannak elhelyezve az árvaszék erre nézve közgyűlési határozatot kér.

A bizottság javasolja, hogy a már elhelyezett pénzek továbbra is kezeltesenek a fuzionált takarékpénztárak által s ilyen értelemben módosítsák az erre vonatkozó közgyűlési határozatot.

Ezzel az ülés véget ért.

Kereseti adótárgyalások Debreczenben.

Mennyi adót kell fizetni.

Debrecen sz. kir. város területére alakított egyenes adókövető bizottság f. évi szeptember 29-én kezdi meg működését a városház könyvtár szobájában a bizottság elnöke dr. Megyery Pál ügyvéd lesz ki a multakban is tapasztalt nagy körültekintéssel szakértelemmel s az adózó közönség iránt tanúsított jó indulatával vezette a tárgyalásokat.

Az 1909. és 1910. években keletkezett III. oszt. ker. adó alá eső adókötelesek névjegyzékét a kir. pénzügyigazgatóság a vonatkozó kiszámítási javaslatokkal együtt megküldte a városi adóhivatalnak, a hol is közszemlére kitétettek fél emelet 9. ajtó.

A tárgyalási határnapokat a kivető bizottság elnöke megállapította következő besorolással. — Tárgyalás alá kerülnek:

1910. szept. 29-én a kivetési lajstrom 1—103. tételig postamesterek, postaszállítók, ügyvéd, mérnök, orvos szanatórium tulajdonosok, fogműves, szülésznő, cimbalom, zene, zongora magántanítók, könnyvondászok, könyvkötő, fényképész, arcképfestők és földbérlek.

Szeptember 30-án a lajstrom 104—207. tételig földbérlek, felesbérlek, cséplőgép tulajdonosok.

Október 1-én a lajstrom 208—293. tételig női-kalap, divat, férfi-divat, cipő, rőfős, rövidáru, női és férfiruha kereskedők, női és férfiszabók, szürszabók, szücs, cipész, kaptafa faragó, szijgyártó, csizmadia, csizma-kupec, timárok.

Október 3-án a lajstrom 294—382. tételig óras, cérnagyártó, festék, fésű, bőrdísz kereskedők, ablaktisztító, aranyműves, műszerész, pipagyáros, kárpitos, vasedény, tej, mész, fénymáz, kerékpár, porcellán, üveg, toll, gyógynövény, gép, liszt, bútor, petroleom, fa, szén, deszka, kisebb termény, széna-szalma,

sertés, lókereskedők, hentes, mészáros, ecetgyárosok.

Október 4-én a lajstrom 383—468. tételig pék, sütő, kenyérgyárosok, borkeresk., szállásadók, kávéház, kávé, vendéglő, bormérők, dohánygyárosok, szatócok.

Október 5-én a lajstrom 469—563. tételig ócskaruha, butor, házaló, vegyesbazáros, fehérpuha, baromfi, edény, gyümölcs, hal, déli-gyümölcs kereskedők, kofák.

Október 6-án a lajstrom 564—659. tételig villanyfelszerelő, vízvezeték szerelők, ácsok, asztalosok, kerékgyártó, bádogos, kávé, lakatos, vasbutor keresk., pintér, kötélverő kőműves, palacserepező, kutfuró, féregirtó, szobafestő, aranyozó, cégfestő, fénymázoló, borbély-fodrászok.

Október 7-én a lajstrom 660—737. tételig hordár, talyigás, fuvaros, bérkocsi tulajdonosok, utazó ügynök, bankbizományos, pénzbeszedő, malombérlek.

Október 8-án a lajstrom 738-tól végig, biztosítási ügynökijutalékot, kik nyertek. A tárgyaláson személyesen megjelenhet vagy igazolt helyettese által képviselheti magát minden adózó s esetleg kifogásait szóval vagy írásban előterjeszheti.

A kolera terjed.

Nagy veszedelmek Mohácson.

Most már gazán nagy veszedelmek előtt áll az ország s itt az ideje, hogy komolyan fogják fel a hatóságok és a közönség egyaránt feladatukat a rettegett kolerajárványul szemben.

Mohács valóságos kolera fészék s inficiálva van a Duna is. Ma öt halálról tesznek jelentést. Ebből négy Mohácsra esik. Az ötödik Kőszegi György, akinek haláláról már tegnap tettünk jelentést, de akiről csak ma állapított meg hivatalosan, hogy kolerában halt meg.

Hireink a következők:

A kolera Mohácson.

Mohácsról jelentik: Mohács ma a legszomorubb magyar város.

Tegnap délután, az örökös izgalomra némi enyhülés következett be. Egy másodperc alatt hire futott, hogy nem érkezett újabb megbetegedésről jelentés a hatósághoz. És este hat órára, amint az előre sejtethető volt, már újból felütötte fejét a rém: négy halottat, három haldoklót és négy megbetegedettet jelentettek a járványkórházból.

A halottak: Vahó Jánosné, o akinek borzalmas halálában még egy nagy tragédia van. Ott kötötte meg a házasságát a járványkórházi betegágyon, abban a hű reménykedésben, hogy még élve szabadul onnan . . . Bubic Marián, 33 éves, jómódu gazdember a második halott.

A harmadik áldozata a tegnapi egy másfél éves leányka: Drexler Lujza, a negyedik Mihajlovics.

A járványbizottság állandó permanenciában van. Járőrökre oszolva járják be az utcákat, benéznek minden házba, nincsen gyanus, eltitkolt beteg. Számos higiénikus óvintézkedést léptettek életbe, mosdótelepeket állítottak fel a főbb pontokon, számos illemhelyet szereltek fel és teljes erővel kényszerítik a lakosságot az óvintézkedések pontos betartására.

Az óvintézkedések minél széleskörűbb betarthatása végett a város képviselőtestülete a mai rendkívüli közgyűlésen harminc-

szét fogják osztani a veszélyeztetett és sebélyre szorult lakosság között.

Ujvidék inficiálva.

Ujvidékről jelentik: Az Ujvidék és Vukovár között közlekedő Imre nevű gőzösn tegnap megbetegedett Király János napszamos. Beszállították a járványkórházba, ahol ma megvizsgálták és kitünt, hogy kolera-beteg. A gőzöst fertőtlenítették és a szabad Dunán köttették ki. Ez az első bácsmegyei koleraeset.

Még egy halott.

Jelentetik már tegnap, hogy Pernagykátán kolera-gyanusan halt meg Kőszegi György, anyja és écsce pedig megbetegedtek. A megyei tisztiorvos kiutazott a faluba és ma felboncolta a halottat. A boncolás alapján megállapította, hogy Kőszegi csakugyan ázsiai kolera-ban halt meg. Kovács Ferencné, aki Rácalmás szentén kolera-szimptomák között betegedett meg, ma megvizsgálták és megállapították, hogy nem kolera.

A hivatalos jelentés.

A belügyminiszter hivatalos jelentése szerint újabban a bakterológia vizsgálat a következőkön állapított meg ázsiai kolera.

Locsenka Lajos püspöki,

Szabados Ferenc dunaegyházi,

Csermák Jánosné trencsényi,

Szöke Flórián békásmegyéri,

Mehszler Márton

Haselmayer Sebestyén nyergesujfalui,

Scharinger Péterné és

Szapolovics Ágoston torontálalmási lakosokon.

Újabb halottak.

Éjjel jelenti tudósítónk, hogy Kovács Ferencné rácalmási lakosnő, aki kolera-gyanusan megbetegedett, ma ott meghalt. Felboncolták s megállapították rajta az ázsiai kolera.

Bukováron meghalt Kucsek Imre 48 éves horvát lakos. A zágrábi bakterológiai vizsgálat ez esetben is ázsiai kolera állapított meg.

Gróf Tisza István és a Magyarok.

Hogy mulattak a geszti kastélyban?

A magyar lélek össze van forrva a cigánymuzsikával.

A legrégebbi idők óta cigány-zene mellett sirtak, vagy vigadtak a magyar lelkek, főuraink meg épen házi cigányművészeket tartottak s pártfogói voltak a zseniális Csermákoknak stb.

Gróf Tisza Kálmán, a kiválóan nagy-hírű államférfiu szintén nagyon szerette a maga kedvenc cigányművészt, az azóta kivénhedt Hamza Miskát, aki minden házi mulatságra megjelent a geszti kastélyban. De gyakorta ott húzta a „generális”-nak az ő kedvenc nótáját a nagyváradi Rózsabokorban is, melynek ósdi falai sokszor visszhangzottak a Tisza Kálmán kedvenc nótájának hangjaitól, a jó öreg Hamza szívvel-lélekkel luzáván, hogy:

— Vékony deszka kerítés, átlátszik az ölelés . . .

Tisza Kálmán tetemei régen porladoznak már s az öreg Hamza is nyugalomba vonult, sarokva vágva kopott nyirettyűit, melylyel pedig nagy teszések között nem egyszer játszott a debreceni Hungária kávéházban is.

A legjobb minőségű befőtt üvegek minden nagyságban. — Kerti golyók nagy választékban a legjutányosabb árban. — Kép keretezés a legszebb kivitelben.

Épület üvegezés a legolcsóbb árban.

Üveg és porcellán legolcsóbb bevásárlási forrás
GLÜCK JÓZSEF
Piac-u. 6. a nagytemplom mellett.

Bérlők figyelmébe. Az igazgatóság ez-
uton hívja fel a t. bérlők figyelmét, hogy a
fenntartási jog a nappal, azaz szeptember hó
24-én lejár. Azok, kik a mai nappal bérletei-
ket ki nem váltották, jogukat elveszítik, il-
letve bérletük az új jelentkezőknek adatik ki.

Gyilkosság a lakodalom után.

*Mert ketten szerettek egy leányt: az egyik-
nek meg kellett halni.*

Hajdudorogon tegnap éjjel borzalmas
gyilkosság történt. Egy 21 esztendőös pa-
rasztlegény zsebkésével agyonszurta egyik
riválisát, aki elszerezte tőle a kedvesét. Sab-
lonos dolog, mégis megdöbbentő és feltűnő,
különösen az, hogy a mi környékünkön igen
gyakorik — majdnem mindnaposak —
a zilyen esetek. Most a közeli hetekben is há-
rom olyan gyilkossági esetet tárgyalt a deb-
receni törvényszék, melynek főhősei 20—22
esztendőös suhancok. A mostani hajdudorogi
eset is egy tipikus folytatása az ilyen ese-
teknek.

A megdöbbentő kegyetlenséggel elköve-
tett gyilkosságról hajdudorogi tudósítónk je-
lentése alapján a következőket közöljük:

Gyilkosság szerelemértélemből.

Tegnap éjjel 12 óra tájban egy lakoda-
lomtól ment haza egy csomó paraszt legény,
köztük egy Musek József nevű 21 éves le-
gény is, aki többemagával besorozott kato-
na és most októberben kell berukkolniok.
A legények vígan dalolászta, egy kissé ka-
patosak voltak.

Mikor a nagy-utca sarkára értek, szembe
találkoztak Magyar Péter 21 éves legénnyel,
aki szintén besorozott katona. Magyar gya-
nutlanul haladt és mikor szembe került a lár-
más csoporttal, békésen kitért előlük.

Musek József erre kilépett a sorból és
kihívóan Magyar elé állott, kiáltván:

— No most leszámolok veled Magyar.
Most meghalsz!

Ezzel kirántotta zsebkését és nyakszir-
ten szurta vele Magyar. Azután még több
szurást ejtett rajta.

A megszurtt legény félelmetesen hörögve
és vértől elborítva összeesett. A jókedvű le-
gények mert egyszerre megdöbbentek a pa-
takként ömlő vér láttára és elfutottak a bor-
zalmas tett színhelyéről.

Magyar Péter ezalatt teljesen elvérzett.
Jó negyed óra telt bele, amíg segítség érke-
zett, de ekkorra már a borzasztóan meg-
szurkált legény kiszendvedett. Mire orvos ér-
kezett, ez már csak a halált konstatálhatta
rajta.

A gyilkos legényt a csendörök még azon
éjjel elfogták és letartóztatták.

A meggyilkolt legény hulláját dr. Hor-
váth törvényszéki orvos ma délután bon-
colta fel, Kovács Péter vizsgálóbírósegéd je-
lenlétében.

Megállapították, hogy az első szurás is
már halált okozó volt. Holnap lesz a teme-
tése a szerencsétlen áldozatnak, aki iránt az
egész községben nagy a részvét, mert min-
denki békeszerető és tisztességes embernek
ismerte.

Ketten szerettek egy leányt.

Faluhelyen éppen úgy, mint a ragyogó
világvárosokban egyaránt súlyos probléma
az, ha ketten versengenek egy nő kegyeiért.
Valahogy meg kell oldani mindenütt a kér-
dést és végeredményében rendszerint vér
mossa a küzdő porondot. Faluhelyen, a föld
egyszerű, szimpla emberei nem párbaállat-
tázzák el az ilyen szerelmi viaskodásokat, ha-
nem úgy, mint azt Hajdudorogon tette Musek
József, aki riválisát minden külön emóció
nélkül egyszerűen leszurta az utcán, mert azt
a bizonyos leányt „elszerette” előle.

Hosszabb ideig udvaroltak egy leánynak,
míg végre Musek egyszer komolyan kérdőre
vonta a leányt.

— Engem szeretsz-e vagy Magyar?
Mondd megkomolyan és őszintén.

A leány azt mondta, hogy inkább Ma-
gyart. És Magyar ezzel többször eldicseke-
dett legénypajtásai előtt. Ez roppantul bán-
totta a Musek önértetét. Boszút forralt és
ime: boszuját kiis töltötte.

A falusi parasztnép lovagiassági szabá-
lyai szerint bánt el vetélytársával.

A Debrecen Nagyvárad közti vasút novemberben készen lesz.

— Kérik a 60.000 koronát a várostól. —

Ismeretes a Debrecen—Nagyvárad közti
Erecske irányában építendő vasút ügye. A
régén óhajtott s félszázadon keresztül terve-
zett vasutat csakugyan megcsinálják végre,
— mint ezt lapunkban többször jelentettük.
Kész lesz a vasút, — sokkal előbb, — mint
gondoltuk volna, amennyiben már november-
ben kész lesznek az építésével.

Ehez a vasúthoz Debrecen 80.000 koro-
nával járult hozzá annak idején, melyből a
közgyűlési határozat szerint 60.000 koronát
az esetben kell kifizetni, ha az építkezéshez
hozzákezdtek s a vállalkozó igazolja, hogy
Debrecen érdekei megvédettek, 200.000 koro-
nát pedig akkor, mikor a vasút etljesen
készen lesz.

A vállalkozók most kérik a várostól a
60.000 korona kiutalását, miután a sinek le-
rakattak s az utvonal egy harmad része
kész van, a Máv. debreceni üzletvezetősé-
gével közölt terv szerint Debrecenből Nagy-
váradra az ut sokkal rövidebb és olcsóbb.

A tanács úgy határozott, hogy egyelőre
szakértőt küld ki az iratok átvizsgálására s
azután utalja ki a 60.000 koronát.

HIREK

Karczag Vilmos Debreczenben.

A debreceni közönségnek régi kedves
ösmerőse látogatta meg tegnap városunkat:
Karczag Vilmos a bécsi Raymund Theater
és a Theater an der Wien színházak igaz-
gatója.

Karczag Vilmos itt kezdte pályafutását
Debreczenben, a hova most is családi kötelé-
kek fűzik s a hol elsősorban nővérét ke-
reste fel.

Az az óta megszünt *Debreczeni Ellenör-
nél* kezdte meg írói működését, mint e lap se-
gédszerkesztője *Kis vitéz* címen írva humoros
karcolatait.

Majd egészen a belletrisztikának szen-
telte idejét s egymásután kerültek színre egy-
felvonásosai a debreceni színházban, ezek
közt elsőnek *A kis mama* című.

Itt ismerkedett meg a színház akkori pri-
madonnájával Kopácsy Juliskával, aki később
világhírű énekesnővé képezte magát s külö-
nösen nagy sikerei voltak Amerikában.

Miután *Lemondás* c. társadalmi szín-
műve nagy sikert aratott a Nemzeti Színház-
ban szárnyra kapta a hírnév s ime most Bécs
két legelőkelőbb színházát igazgatja.

Karczag Vilmos felkereste a régi debre-
ceni ismerősöket, barátokat, a kiknek sora
bizony nagyon megritkult. Zolthay Lajoson,
Hoffmann Sándoron, Hamar Lászlón, kívül
alig-alig talált valakit itt a régi gárdából.

A többiek vagy elköltöztek a fővárosba,
mint a két Vértessy, Zempléni Árpád, vagy
meghaltak, mint Gáspár Imre, Szomhathy

János, Kovács Guszti, Bereczky Lajos, Kósa
Barna.

Karczag Vilmos csak néhány napot tölt
Debreczenben.

— **A Stenczinger ház kisajátítása.** A deb-
receni Fő-utca eme régi, immáron nagyon is
utban levő épülete nemsokára még is csak
lebontás alá kerül. De hogy mikor rendelik
el az épület lebontását, az még nincs elhatá-
rozva. A debreceni Takarékszövetkezet,
emly több mint egy évtizeddel ezelőtt már
ugy építtette Csapó-utcai házát, hogy az maj-
dan Fő-téri fronddal birjon mai igazgatósági
ülésében 20.000 koronát szavazott meg a ki-
sajátítási összeghez való hozzájárulásként,
de kikötötte, hogy a Stenczinger ház lebontá-
sához 1911. évi május elsején hozzá kell kez-
deni. Hogy lesz-e a dologból valami, azt a
városi tanács dönti el.

— **A vármegye nyugdíjellenőrző bizott-
sága** ma délelőtt Kovács Gyula alispán el-
nöklése alatt ülést tartott. Kállay Ignác föl-
desi közjegyzőt újabb orvosi vizsgálatra uta-
sították, míg Bakos Lajos tetőtleni körjegy-
zőt, mint munkaképtelent javasolják nyugdí-
jaztatni a közgyűlés által.

— **A Homokkerti Szabó-utcája.** A Ho-
mokkerti lakosság utcát akar nyitni s ezt
Szabó Kálmán volt országos képviselőnek ne-
vére akarja elnevezni. A kisajátítási terve-
ket fel is küldték a miniszterhez ebben a
tárgyban. A miniszter azonban sokkal fonto-
sabbnak tartja azt, hogy a kisajátítandó tel-
kek gazdáival megegyezésre jussanak a ho-
mokkertiak. Ma leérkezett rendeletében uta-
sítja a tanácsot, hogy ez ügyben indítsa meg
a tárgyalásokat a telkek, illetve háztulajdo-
nosokkal s azután küldjék fel hozzá a költ-
ségvetést és tervekét újból.

— **Telekajánlat a városnak.** Sipos Spitz
Ferenc a városi faraktár mellett levő 17 hold-
nyi 323 négyszögölnyi területű földjét négy-
szögölnként 6 koronájával felajánlotta a vá-
rosnak. A tanács javasolja a föld megvételét,
miután e részen szükség lesz a helyre temetői
célokból is.

— **Az izraelita hitközség t. tagjai** értesít-
tetnek, hogy a Deák Ferenc-utcai templomi
imaszékek bérbeadása folyó hó 25-én veszi
kezdétét. A tavalyi bérlők jegyei folyó hó 25.
és 26 -án adatnak ki. Az általános bérbeadás
ugy a Deák Ferenc-utcai, valamint a Kápol-
nási-utcai templomi imaszékekre folyó hó
27-től október 3-ig eszközöltetik. A zimaszéki
jegyek árusítása az izr. hitközség irodájában
(József kir. herceg-utca 25. emelet) naponta
délelőtt 10—12 és délután 3—5-ig történik.

— **Hímen-hír.** Szabó Gyula ottományi
nagybirtokos és neje: szalárdi Jakó Piroska
leányának, Szabó Pirykének ma délbén 12-kor
esküszik örök hűséget Szabó Lajos debreceni
honvédhuszár hadnagy, Szabó Miklós és neje
Götl Anna fia. Tanuk lesznek a menyasszony
részéről nagybátyja Jakó Jenő hajdunánási
gyógyszerész, a vőlegény részéről nagy-
bátyja Kardos László nagykereskedő. A pol-
gári kötés után a menyasszony szülei Kos-
suth-u. 29. sz. a lakásán Dicsőffy József lel-
kész adja a fiatal párra az egyházi áldást.
Utána a Royal-szálló disztermében nagy
ebéd lesz.

— **Vasúti rakodóhely a vármegye terü-
letén.** Folyó hó 22-én nyitotta meg és adta
át a forgalomnak Barády Sándor vasuti és
hajózási főfelügyelő a Debrecen-füzesabonyi
vonal Egyek és Tiszafüred állomása között
épült új rakodóhelyet, mely az egri főkápta-
lan nagy uradalmainak elzártabb részeit kap-
csolj bele a vasuti forgalomba. A megnyitá-
son jelen voltak: az államvasutak részéről:
Uhlarik Béla üzletvezető, Barsó Pál forgalmi
osztályfőnök az építésvezető mérnökökkel. A
vármegyét Kovács Gyula alispán és Puskás
Károly királyi főmérnök képviselték. A hely-
színén megjelent érdekltség kívánatára a bi-
zottság egyértelműen hozzájárult ahhoz, hogy

Most azután átvette az ő szerepét a fia gróf Tisza István, akinek azonban debreceni cigányművész a hegedűse Magyary Imre.

Most, hogy gróf Tisza István 25 éves házassági évfordulóját tartotta a geszti kastélyban az ő kedvenc cigányzenésze Magyary Imre muzsikált az ezüst-lakodalmon.

A házas ünnepen, mint mi is megirtuk, csak a Tisza-család legközelebbi rokonsága vett részt s vacsora után tánc volt, amelyhez szintén a Magyary zenekar húzta a talp alá valót.

Vacsora alatt pedig felzendült a Tisza István nótája

Csipkés a szőlő levele . . .

Meg a többi régi nóta, amelyeket debreceni diák korában, meg debreceni itt időzése alatt huztak neki a mi cigányaink.

Ott volt a mulatságon Nagy Bölöny József is, a Kolozsvári Nemzeti Színház volt intendánsa, Tisza István volt ugrai kerületnek országos képviselője, aki maga is nem csak nótakedvelő, hanem nótacsínáló is.

Több dalát dalolják az országban, ezek közül ki ne ismerné azt a nótát, hogy:

Hét csillagból van a Göncöl-szekere.
Nagy Bölöny József abból az alkalomból, hogy Magyary Imre muzsikált neki a geszti kastélyban verset is irt, amely így hangzik:

A mikor Magyarit huzza.

Ha látom a banda élén Magyarit,
A vonója egy jó nótát kanyarit,
Körülottem fiatal lányt láthatok:
Elfelejték öregséget, bánatot.

Régi emlék járja át a keblemet,
Mit az idő egyre jobban eltemet;
Eszembe jut nekem is a szép leány,
Aki ma már öregasszony mindahány.

De azután reggel felé, amikor
Megy a leány, megy a cigány, fogy a bor.
Akkor érzem csak igazán, siratom,
Hogy a szivre mért borul a sirhalom.

Bölöny József.

A kolera és a debreczeni honvédkatonaság.

A kerületi honvéd egészségügyi főnök Debrecenben.

Tagadhatatlan, hogy a kolerajárvány egyre fenyegetőbb mérveket ölt s féltő, hogy úgy jár az ország, mint 1873-ban, amikor az előző évben csak szörványosan fordult elő kolera eset s a rá következő tavaszon nagy erővel tört ki s Debrecenben is több, mint 3000 beteg volt, 600 kolerás halállal.

Nagyon helyes tehát a jelenlegi, szűkebb mederben terjedő kolerajárvány elfojtása céljából a legszigorubb óvintézkedéseket megtenni s azokat a legszigorubbban be is tartani.

A katonai parancsnokságok nem is késlekednek az óvintézkedések megtételével s ugyancsak szigoruan veszik a kolera elleni védekezés ügyét.

Ma például Debrecenben szállt ki dr. Szilágyi Gyula a honvédkerületi egészségügyi főnök, aki végig járta az összes honvédkórházakat s szigoru utasításokat adott.

Megnézte a járványkróházat, amelyben a szükséges pótlásokat elrendelte. Ezen kívül addig is, míg az esetleges betegek a kórházba kiszállíthatók, minden laktanyában kijelöltetett egy külön szobát arra a célra, hogy ott a gyanusan megbetegedett katoná-

kat, rosszullettük első percétől kezdve elkülönítsék, megfelelő őrszolgálatok mellett.

Dicséretére legyen mondva a debreceni kaszárnyák parancsnokságának, a kaszárnyákban a legnagyobb rendet, istiztaságot találta s megelégedésének kifejezést is adott.

Egyébként még egy ránézve kellemes meglepetéssel találkozott. Azzal ugyanis, hogy itt a legénységet nem csak az óvintézkedések megtételére utasították már, hanem hetek óta ki is tanítják arra, hogy mi a tendő kolerás esetekben. A kioktatást dr. Dobó Dezső ezredorvos végzi, aki ismeretterjesztő előadásokat tart a legénységnek.

MINDENNAPI KRONIKA

*

Vitális-keresésem.

Elmondja egy szomorú riporter.

Hüvös, őszi, esős késő délután bekopogtattam becses lapunk kiadójához. Diszkrét kopogtatásom rögtön elárulta tiszteletteljes szándékomat, hogy tudniillik hónap vége felé közeledvén, egy kis előleg irányában óhajtanék szeretett kiadónkkal szóba bocsátkozni. A mindig szíves olvasók ezt egészen természetesnek találják, de nem így a kiadó ur.

Szigoru arca egyszerre kérdőjelé változott. Majd ismét feddőleg tekintett rám:

— Mit? Ön előleget kér? Nem adok. Egyszerűen nem adok . . .

— Miért, ha szabad kérdeznem?
Ellentmondást nem tűrő pillantással szigoruan mért végig és ebben a pillantásban benne volt a válasz: mert elvből nem adok előleget sohasem.

Fejem lecsuklott a nyakam közé és kiszédültem az irodáján.

A deré kur utánam kiáltott:
— Nyíri ur, kérem még egy pillanatra. Nagyot toppantam örömben, hogy mégis csak meglesz a kívánt előleg. Hanem a helyett kaptam egy jó tanácsot.

— Kedves fiatal ember, én sajnálom magat, hogy kívánságát nem teljesíthetem, hanem adok önnek egy jó tanácsot, hogyan szerezhetne pénzt magának, anélkül, hogy az én silány néhány koronás előlegemre szorulna . . .

— Tessék? . . .

— Menjen el Vitálist fogni. Erészen komolyan mondom. Sok pénzt kereshet, nagyon sokat. A kormány tudvalevőleg 2000 koronát ad annak, aki a bihari betyárt elfogja, a Tolnai Világ lapja ezt megtoldja 500 koronával, én, vagyis becses lapunk mind-ezeket még megtézői 50 koronával. Fiatal ember! Ön egyszerre gazdag ember lehet. Kereshet könnyű szerrel 2550 koronát. Ennyi pénze még a megboldogult öregapjának sem volt, mikor a házat eladta. Nos hát, rajta! Szerencse fel! Mint a hogy a bányászok mondanák.

Ezen lelkendezve elmondott biztatásra iszonyatosan felizgultam és a másik pillanatban már kiinn loholtam a Piac-utcán, a Hunyária kávéház előtt. A kérdés csak most kezdett feltámadni bennem: tulajdonképpen hol is kezdjem hát keresni a bujdosó bihari betyárt, aki négy vármegye csendőrségét kifigurázta? A Miklós-utca sarkára érve, a szemembe ötlött az utca egyik oldalán, közvetlen a járda mellett felhalmozott nagy földkupac, mely hosszan elnyulik az utcába és a házak előtt a kapubejárást teljesen eltorlaszolja. A nagy földréteg mellett a kocsiút felőli oldalon nagy üregek sötétben nagy fölkupac, mely hosszan benyulik az ásitának bele az őszi nyirkos levegőbe.

A fejemhez kaptam, mint ahogy az már

szokás, mikor az embernek egy jó ötlete támad.

— Ahá! Megvan. Biztosan itt bujdosik Vitális Imre!

És ezzel leguggoltam a nyirkos földre és a magasba nyuló földhegyek mellett kusztam a sötétben, mint a béka. Egyszerre csak megfagyott a vér az ereimben — mint az a regényekben szokott történni — és egy hatalmas „huhh!” kiáltással nyokan ragadtam egy alakot a sötétben és cipeltem ki a kocsiút felé. Most egyszerre szikrákat kezdett hányni a szemem, mintha láttam volna előttem elvonulni mind a 2550 koronát, csupa csillogó aranyokban. Oh, de hétfájdalom! A csillogást onnan láttam, hogy valami csupa csont marok hatalmasan pofonütött a sötétben és a nyakoncsipett alak azt sugta gyengéden a fülembé, hogy jó lesz, ha békét hagyok neki, mert ő nem Vitális Imre, hanem csak egy közönséges csatornamunkás, aki néminemű szeszifélék elfogyasztása után egy kissé koleragyanus állapotunak érezvén magát, leheveredett a hideg földre.

Kölcsonös pardonok és kimagyarázások után új reményekkel nekivágtam ismét a Piac-utcának. Itt most egyszerre megint a fejemhez kaptam, mert megint előbugygyant egy jó ötletem.

A Szent Anna-utca sarkán megláttam azokat az óriási katakombákat, melyek az utca közepén húzódnak végig és amelyeknek mély üregéhez képest a Dante poklai csak holmi kis ürgelyukak. A zsebkendőmből nyomban kötélhágcsót csináltam és egy bányászt is megszegyenítő bátorsággal leereszkedtem rajta a mély üregbe. Cinikus örömmel dudoltam a magam rögtönözve Vitális-nótát.

Oh, hol vagy haramia Vitális?

Téged hajszol rendőr csendőr, vicispán is...

De egyszerre csak a nóta refrénje a torkomon rekedt, mert egy nagy zuhanással egy iszonyatos mély üregbe buktam. Azt hittem: no most már végem van. Még egy utolsó erőfeszítéssel torkomszakadtából kiabálni kezdtem:

— Segítség, segítség!

A sarkon posztoló rendőr odafutott és menten felfedezett engem a mély üregben.

— Gyűjlik ki! Mit keres itt? Gyűjlik velam a bünyügyi osztályra, maga lakásnélküli csavargó.

— Hagyjon nekem békét. Én Vitálist keresem.

A rend derék öre azonban nem tágitott, hanem hosszú kardját belenyujtotta az üregbe és piszkálni kezdett vele.

Egy-két szál gyufa világánál irtam egy pár sort derék kiadómnak: „Kiadó ur, ha Istent ismer, küldjön azonnal 10 koronát. Vitális-kutatás közben beleesetem egy nagy katakombába. Végem van, ha nem küld azonnal 10 koronát. Hű riporterje.”

A rendőrnek ígértem egy koronát, amiért elvitte a levelet a kiadóhoz. Tíz perc múlva vigan lobogtatott kezében egy 10 K-ás bankót. Kiemelt a gödörből.

— Gyerünk csak a bünyügyi osztályhoz. És mentünk. Ott az ügyeletes kapitány kimondta a szentenciát:

— Önt megbüntetem 10 koronára kihágásért, mert mit kerestett ön későn este a csatornában?

Mit tehettem egyebet: odaadtam a szép tíz koronás bankót.

Azóta nem merek a kiadóm szeme elé kerülni. Ha valamit nem csinállok a kedvére, mindjárt azt veti elém:

— Menjen a fenébe Vitálist keresni. . .

—k.—

Színház.

Színház-bizottsági ülés. A színházi bizottság holnap, szombaton délelőtt 11 órakor ülést tart, melyen Zilahy Gyula tesz jelentést az ideai szezonra vonatkozó ügyekben.

Wallerstein cég
Jelentése.

Nagymennyiségű angol costum kelmék érkeztek **alkalmi árban.** Melynek megtekintésére felhívjuk a hölgyközönség b. figyelmét. — A vétel nem kötelező.

Wallerstein Fülöp Fiai
DEBRECZEN, Kossuth-u. 8. patika mellett.

Bérlők figyelmébe. Az igazgatóság ez-
 uton hívja fel a t. bérlők figyelmét, hogy a
 fenntartási jog a nappal, azaz szeptember hó
 24-én lejár. Azok, kik a mai nappal bérlétei-
 ket ki nem váltották, jogukat elveszítik, il-
 letve bérlők az új jelentkezőknek adatik ki.

Gyilkosság a lakodalom után.

*Mert ketten szerettek egy leányt: az egyik-
 nek meg kellett halni.*

Hajdudorogon tegnap éjjel borzalmas
 gyilkosság történt. Egy 21 esztendőös pa-
 rasztlegény zsebkésével agyonszurta egyik
 riválisát, aki elszerezte tőle a kedvesét. Sab-
 lonos dolog, mégis megdöbbentő és feltűnő,
 különösen az, hogy a mi környékünkön igen
 gyakoriak — majdnem mindennaposak —
 a zilyen esetek. Most a közeli hetekben is há-
 rom olyan gyilkossági esetet tárgyalt a deb-
 receni törvényszék, melynek főhősei 20—22
 esztendőös suhancok. A mostani hajdudorogi
 eset is egy tipikus folytatása az ilyen ese-
 teknek.

A megdöbbentő kegyetlenséggel elköve-
 tett gyilkosságról hajdudorogi tudósítónk je-
 lentése alapján a következőket közöljük:

Gyilkosság szerelemföltésből.

Tegnap éjjel 12 óra tájban egy lakoda-
 lomtól ment haza egy csomó paraszt legény,
 köztük egy Musek József nevű 21 éves le-
 gény is, aki többedmagával besorozott ka-
 tona és most októberben kell berukkolniok.
 A legények vigan dalolászta, egy kissé ka-
 patosak voltak.

Mikor a nagy-utca sarkára értek, szembe
 találkoztak Magyar Péter 21 éves legénnyel,
 aki szintén besorozott katona. Magyar gyau-
 tanlanul haladt és mikor szembe került a lár-
 más csoporttal, békésen kitért előlük.

Musek József erre kilépett a sorból és
 kihívóan Magyar elé állott, kiáltván:

— No most leszámolok veled Magyar.
 Most meghalsz!

Ezzel kirántotta zsebkését és nyakszir-
 ten szurta vele Magyarat. Azután még több
 szurást ejtett rajta.

A megszurtt legény félelmetesen hörögve
 és vértől elboritva összeesett. A jökedvü le-
 gények mert egyszerre megdöbbentek a pa-
 takként ömlő vér láttára és elfutottak a bor-
 zalmas tett színhelyéről.

Magyar Péter ezalatt teljesen elvérzett.
 Jó negyed óra telt bele, amíg segítség érke-
 zett, de ekkorra már a borzasztóan meg-
 szurkált legény kiszvedett. Mire orvos ér-
 kezett, ez már csak a halált konstatálhatta
 rajta.

A gyilkos legényt a csendőrök még azon
 éjjel elfogták és letartóztatták.

A meggyilkolt legény hulláját dr. Hor-
 váth törvényszéki orvos ma délután bon-
 colta fel, Kovács Péter vizsgálóbírósegéd je-
 lenlétében.

Megállapították, hogy az első szurás is
 már halált okozó volt. Holnap lesz a teme-
 tése a szerencsétlen áldozatnak, aki iránt az
 egész községben nagy a részvét, mert min-
 denki békeszerető és tisztességes embernek
 ismerte.

Ketten szerettek egy leányt.

Faluhelyen éppen úgy, mint a ragyogó
 világvárosokban egyaránt súlyos probléma
 az, ha ketten versengenek egy nő kegyeiért.
 Valahogy meg kell oldani mindenütt a kér-
 dést és végeredményében rendszerint vér
 mossa a küzdő porondot. Faluhelyen, a föld
 egyszerű, szimpla emberei nem párbajjal en-
 tézik el az ilyen szerelmi viaskodásokat, ha-
 nem úgy, mint azt Hajdudorogon tette Musek
 József, aki riválisát minden külön emóció
 nélkül egyszerűen leszurta az utcán, mert azt
 a bizonyos leányt „elszerette” előle.

Hosszabb ideig udvaroltak egy leánynak,
 míg végre Musek egyszer komolyan kérdőre
 vonta a leányt.

— Engem szeretsz-e vagy Magyar?
 Mondd megkomolyan és őszintén.

A leány azt mondta, hogy inkább Ma-
 gyart. És Magyar ezzel többször eldicseke-
 dett legénypajtásai előtt. Ez roppantul bán-
 totta a Musek önértétét. Boszut forralt és
 ime: boszuját kiis töltötte.

A falusi parasztnép lovagiassági szabá-
 lyai szerint bánt el vetélytársával.

A Debrecen Nagyvárad közti vasút novemberben készen lesz.

— Kérik a 60.000 koronát a várostól. —

Ismeretes a Debrecen—Nagyvárad közt
 Derecske irányában építendő vasút ügye. A
 régen óhajtott s félszázadon keresztül terve-
 zett vasutat csakugyan megcsinálják végre,
 — mint ezt lapunkban többször jelentettük.
 Kész lesz a vasút, — sokkal előbb, — mint
 gondoltuk volna, amennyiben már november-
 ben kész lesznek az építésével.

Ehez a vasúthoz Debrecen 80.000 koro-
 nával járult hozzá annak idején, melyből a
 közgyűlési határozat szerint 60.000 koronát
 az esetben kell kiifizetni, ha az építkezéshez
 hozzákezdtek s a vállalkozó igazolja, hogy
 Debrecen érdekei megvédettek, 200.000 ko-
 ronát pedig akkor, mikor a vasut eljessen
 készen lesz.

A vállalkozók most kérik a várostól a
 60.000 korona kiutalását, miután a sinek le-
 rakattak s az utvonali egy harmad része
 kész van, a Máv. debreceni üzletvezetősé-
 gével közölt terv szerint Debrecenből Nagy-
 váradra az ut sokkal rövidebb és olcsóbb.

A tanács úgy határozott, hogy egyelőre
 szakértőt küld ki az iratok átvizsgálására s
 azután utalja ki a 60.000 koronát.

HIREK

Karczag Vilmos Debreczenben.

A debreceni közönségnek régi kedves
 ösmerőse látogatta meg tegnap városunkat:
 Karczag Vilmos a bécsi Raymund Theater
 és a Theater an der Wien színházak igaz-
 gatója.

Karczag Vilmos itt kezdte pályafutását
 Debreczenben, a hova most is családi kötelé-
 kek fűzik s a hol elsősorban nővérét ke-
 reste fel.

Az az óta megszünt *Debreczeni Ellenör-
 nél* kezdte meg írói működését, mint e lap se-
 gédyszerkesztője *Kis vitéz* címen írva humoros
 karcolatait.

Majd egészen a belletrisztikának szen-
 telte idejét s egymásután kerültek színre egy-
 felvonásosai a debreceni színházban, ezek
 közt elsőnek *A kis mama* című.

Itt ismerkedett meg a színház akkori pri-
 madonnájával Kopácsy Juliskával, aki később
 világhírű énekesnővé képezte magát s külö-
 nösen nagy sikerei voltak Amerikában.

Miután *Lemondás* c. társadalmi szin-
 műve nagy sikert aratott a Nemzeti Színház-
 ban szárnyra kapta a hírnév s ime most Bécs
 két legelőkelőbb színházát igazgatja.

Karczag Vilmos felkereste a régi debre-
 ceni ismerősöket, barátokat, a kiknek sora
 bizony nagyon megritkult. Zolthay Lajoson,
 Hoffmann Sándoron, Hamar Lászlón, kívül
 alig-alig talált valakit itt a régi gardából.

A többiek vagy elköltöztek a fővárosba,
 mint a két Vértessy, Zempléni Árpád, vagy
 meghaltak, mint Gáspár Imre, Szomhaty

János, Kovács Gusztó, Bereczky Lajos, Kósa
 Barna.

Karczag Vilmos csak néhány napot tölt
 Debreczenben.

— **A Stenczinger ház kisajátítása.** A deb-
 receni Fő-utca eme régi, immáron nagyon is
 utban levő épülete nemsokára még is csak
 lebontás alá kerül. De hogy mikor rendelik
 el az épület lebontását, az még nincs elhatá-
 rozva. A debreceni Takarékos és Hitelintézet,
 emly több mint egy évtizeddel ezelőtt már
 ugy építtette Csapó-utcai házát, hogy az maj-
 dan Fő-téri fronddal birjon mai igazgatósági
 ülésében 20.000 koronát szavazott meg a ki-
 sajátítási összeghez való hozzájárulásként,
 de kikötötte, hogy a Stenczinger ház lebontá-
 sához 1911. évi május elsején hozzá kell kez-
 deni. Hogy lesz-e a dologból valami, azt a
 városi tanács dönti el.

— **A vármegye nyugdíjellenőrző bizott-
 sága** ma délelőtt Kovács Gyula alispán el-
 nöklése alatt ülést tartott. Kállay Ignác föl-
 desi közjegyzőt újabb orvosi vizsgálatra uta-
 sították, míg Bakos Lajos tetétleni körjegy-
 zőt, mint munkaképtelent javasolják nyugdí-
 jaztatni a közgyűlés által.

— **A Homokkerti Szabó-utcája.** A Ho-
 mokkerti lakosság utcát akar nyitni s ezt
 Szabó Kálmán volt országos képviselőnek ne-
 véről akarja elnevezni. A kisajátítási terve-
 ket fel is küldték a miniszterhez ebben a
 tárgyban. A miniszter azonban sokkal fonto-
 sabbnak tartja azt, hogy a kisajátítandó tel-
 kek gazdáival megegyezésre jussanak a ho-
 mokkertiak. Ma leérkezett rendeletében uta-
 sítja a tanácsot, hogy ez ügyben indítsa meg
 a tárgyalásokat a telkek, illetve háztulajdo-
 nosokkal s azután küldjék fel hozzá a költ-
 ségvetést és terveket újból.

— **Telekajánlat a városnak.** Sipos Spitz
 Ferenc a városi faraktár mellett levő 17 hold-
 nyi 323 négyszögölnyi területű földjét négy-
 szögölenként 6 koronájával felajánlotta a vá-
 rosnak. A tanács javasolja a föld megvételét,
 miután e részen szükség lesz a helyre temetői
 célokból is.

— **Az izraelita hitközség t. tagjai** értesít-
 tetnek, hogy a Deák Ferenc-utcai templomi
 imaszékek bérbeadása folyó hó 25-én veszi
 kezdetét. A tavalyi bérlők jegyei folyó hó 25.
 és 26 -án adatnak ki. Az általános bérbeadás
 ugy a Deák Ferenc-utcai, valamint a Kápol-
 nási-utcai templomi imaszékekre folyó hó
 27-től október 3-ig eszközöltetik. A zimaszéki
 jegyek árusítása az izr. hitközség irodájában
 (József kir. herceg-utca 25. emelet) naponta
 délelőtt 10—12 és délután 3—5-ig történik.

— **Hímen-hír.** Szabó Gyula ottományi
 nagybirtokos és neje: szalárdi Jakó Piroška
 leányának, Szabó Pirykének ma délben 12-kor
 esküszik örök hűséget Szabó Lajos debreceni
 honvédhuszár hadnagy, Szabó Miklós és neje
 Göltl Anna fia. Tanuk lesznek a menyasszony
 részéről nagybátyja Jakó Jenő hajdunánási
 gyógyszerész, a vőlegény részéről nagy-
 bátyja Kardos László nagykereskedő. A pol-
 gári kötés után a menyasszony szülei Kos-
 suth-u. 29. sz. a. lakásán Dicsőffy József lel-
 kész adja a fiatal párra az egyházi áldást.
 Utána a Royal-szálló dísztermében nagy
 ebéd lesz.

— **Vasúti rakodóhely a vármegye terü-
 letén.** Folyó hó 22-én nyitotta meg és ada-
 t a forgalomnak Barády Sándor vasúti és
 hajózási főfelügyelő a Debrecen-füzesabonyi
 vonal Egyek és Tiszafüred állomása között
 épült új raokdóhelyet, mely az egri főkápta-
 lan nagy uradalmainak elzártabb részeit kap-
 csolj bele a vasúti forgalomba. A megnyitá-
 son jelen voltak: az államvasutak részéről:
 Uhlarik Béla üzletvezető, Barsó Pál forgalmi
 osztályfőnök az építésvezető mérnökökkel. A
 vármegyét Kovács Gyula alispán és Puskás
 Károly királyi főmérnök képviselték. A hely-
 színén megjelent érdekeltség kívánatára a bi-
 zottság egyértelműen hozzájárult ahhoz, hogy

az új rakodóhely az egri főkapitány közti-
letben álló feje Begovcsevich Róbert nagy-
própost és felszentelt püspök nevével Róbert
rakodónak neveztesse. A megnyitás fény-
pontja volt, midőn a helyszínen megjelenő 81
éves főpásztor könnyek között mondott kö-
szönetet a hivatalos kiküldötteknek és hivi-
nek tiszteletük és szeretetük eme megnyilvá-
nolásáért.

Football mérkőzés. A Kereskedelmi Al-
kalmazottak Sport-egylete, mely alig két hó-
napja alakult, s így még a nyilvánosság előtt
nem igen szerepelhetett vasárnap délután fél
3 órakor tartja football matschét a D. T. E. jó
formában levő II. csapatával. Akik az egy-
letbe be akarnak iratkozni vagy a viszonyo-
kat látni óhajtják vasárnap délelőtt 10—12
óráig szívesen látjuk az egylet a Zápolya-u.
6. alatti Club helyiségben.

— **Vitális Debrecenben.** Tegnap este Vi-
tális Debrecenben is megfordult, mint annyi
sok más helyen. Nálunk is akadnak ügybuzgó
emberek, akik minden fegyvert viselő és bri-
csesz-nadrágban járó emberben egy-egy Vi-
tálist vélnek felfedezni. Tegnap egy vasutas
jelentette, hogy a vasutnál látta Vitálist. A
vasutnál posztoló rendőr meg is szólította a
Vitálisnak nézett embert:

— Ki maga? Igazolja magát!

Emberünk, aki tényleg bricsesz-nadrágot
viselt és puská volt a vállán, azonnal készen
volt a felelettel:

— Szücs György a nevem, Vácról jöt-
tem, kutyaidomító vagyok.

— Azt mindenki mondhatja — felelte a
rend éber öre.

— Tessék, kimutatom okmányaimat. Só-
várgó építész urhoz jöttem, aki a Homok-
kertben lakik és az ő kutyáit fogom dresszi-
rozni.

A rendőr hitelt adott az igazolásnak és a
kutyaidomárt szabadon engedte Szücs
György pedig szentül megfogadta, hogy mi-
helyt hazaér, azonnal leveti a bricseszt és
szegre akasztja a Lanchesztet, mert amíg
Vácról ideért, éppen négy ízben tartóztatták
fel utjában, azt híven, hogy ő az üldözött bi-
hari betyár.

— **Elszabadult vasúti mozdony.** Déváról
jelentik: Piski vasúti állomáson a már indu-
lásra készen állott mozdonyról a mozdony-
vezető véletlenül leest, mire a mozdony
megindult és 30 km.-es sebességgel rohant
Déva felé. Sürgőnyintézkedésre Déván kocsi-
sört állítottak a mozdony elé, melybe a moz-
dony belefutott és megállt, két kocsit azon-
ban teljesen összetört.

— **A vidék legényesebb és legkényel-
mesebb kávéház megnyitása** Hauer Bertalan
a Royal-kávéház tulajdonosa nagy költséggel
ismét teljesen újonnan, rendkívül fényesen
rendezte be, amit szombat este Magyar Imre
és fia, vasárnap Kiss Béla zenekara fog mű-
vészetet tartani, külön fiúk előre megren-
delhetők, meleg és hideg ételek, kitűnő bel- és
külföldi borok, különösen felhívom a nagyra-
becsült közönséget nem utánozható délutáni
fekete és uzsonna-kávéra, pontos kiszolgálás,
bel és külföldi lapokra, elvárva kiváló tiszte-
lettel Hauer Bertalan Royal-szálloda tulajdo-
nos.

— **Amerikai párbaj.** A tegnapielőtti lapok
megírták, hogy a Szondy-utca 79. szám alatti
lakásán Leonhardt György magánhivatalnok
öngyilkosság i szándékból átvágta a nyakát,
majd amikor látta, hogy sérülése nem halá-
los, golyót röpített az agyába. Leonhardt ön-
gyilkosságából kifolyólag tegnap szenzációs
bejelentést tett a rendőrségen. A névtelen
levélíró elmondotta, hogy Leonhardt ameri-
kai párbaj áldozata. A levélíró szerint az ön-
gyilkos egy előkelő özvegy asszonynak ud-
varolt nemrégiben, akit nőül akart venni. A

jó multkoriban azonban az özvegy egyik régi
tisztelője egy félreértésből kifolyólag provo-
káltatta Leonhardtot, amiből amerikai párbaj
lett. A fekete golyót — a közlés szerint —
Leonhardt huzta s a szerencsétlen ember kö-
telességének ismerte, hogy a megállapodás-
nak pontosan eleget tegyen. A bejelentés kap-
csán a rendőrség széleskörű nyomozást indit-
tott, hogy megállapítsa, mennyiben igaz a
névtelen levélírónak a leleplezése. Az eljáró
rendőrfogalmazó a közeli napok egyikére már
be is idéztette az elhunyt fiatal ember nőisme-
rőst, hogy tőle tudja meg az állítólagos ame-
rikai párbaj előzményeit és az ellenfél szemé-
lyét.

Üzlet áthelyezés miatt!
végeladás
Minden, áron alul adatik el
GLÜCKEDE
cipőüzletében, a barakban.

— **Hunnia képei szépek! Hunnia képei**
olcsók! **Hunnia képei** tartósak! **Hunnia leve-**
lezőlapjai szenzációk olcsóságban és kivi-
telben! **Hunnia** műterem a PIAC- és CSAPO
UTCA SARKÁN az utcai oldalon van! **Hun-**
nia modern berendezésű fényképezési és
festészeti műterem!

— **Percel Carola** okl. táncitanárnő okt.
17-én kezdi meg a táncoktatást a „Royal”
szálloda dísztermében. A colonok kezdő és
haladó fiúk és lányok részére tartatnak. Tan-
díj 20 korona egy kurzusra. Boszton külön-
órák. Beiratkozni október 1-től a Kandia-utca
15. szám alatti lakáson lehet.

Legjobb és legszebb
Czipők Daniel czipő
üzletében
TELEFON
501
Jolnai Debreczen!
Piacz. u. 49. postával szemben.

— **Nyakkendő** ujdonságok 1 koronától
5 koronáig **Lengyel Samuánál** Piacz-u. 43.

— **Városunk** legtekintélyesebb orvosai
elismerik, hogy legjobb sérvkötők, haskötők,
hátegyenesítő, gummiharisnyák orthopaed
és betegápolási cikkek Schön Sándor keztyű,
kötszer és orvosi műszertárában kaphatók.
Debreczen, Piacz-u. 12.

— **Férfi átmeneti kabátokat** ajánl Békés
uridivat üzlete.

Legsúlyosabb alapon álló
Elsőrendű új óras
ékszerüzlet és műhely
Sándor Ármin

DEBRECZEN

Piacz-u. 41. (Dréher sörcearnok mellett.)

Prima briliánsok! — Preczís
órák! Gazdag választóku ezüst
raktár!

Eddig nem létezett
olcsó árak!

Órajavítások ékszer alakítások kiváló
gondtal, legolcsóbban.

— **A színházi salsón** megkezdődik, cse-
kély havi részletre, de készpénzért is mesés
olcsó áron vehet színházi látcsöveket
Schwartz pipásnál, a városházával szemben.

— **Az összes iskolákban** előirt iskolai
tanszerek, füzetek, rajztömbök, körzők, vo-
nalozők a legolcsóbb árakban beszerezhetők
Thaisz papírnemű áruházában Bika szálloda
mellett.

Menyasszonyi selyem métere K. 1'85-101
minden színben,
— Bérmentve és
már olcsóval a házhoz szállítjuk. Gazdag minta-
választékot küldünk. Selyemgyár Henneberg Zürich

— **Jegyesek!** Butorszükségletüket leg-
olcsóbban szerezhetik be Jancsó Testvérek
Sestakerti asztalos ipartelepének butorraktá-
rában Csapó-utca 17. szám. Színházi átjáró
udvar.

— **Villamos berendezéseket** legmegbiz-
hatóbban és jutányosan rendez be Földvári
Piac-utcai ideiglenes barak. Telefon 168. sz.
Tanulók felvétetnek.

Ridikül nőknek 95 krtól kezdve **Gyer-**
mekeknek 35 krtól kezdve minden árra.
Nagy Andrásnál, Kistemplom mellett.

Győrfi Testvérek

uridivat-, kalap- és fehérnemű üzlete
Piacz-utca 30. Dréher sörcearnokkal szemben.

Őszi ujdonságok

az összes uridivat cikkekben és
pipereárakban.

Törvénykezés.

A szivartolvaj. Tánzos Sándor 18 éves
suanc, aki már többször volt büntetve, a nyár
folyamán egy éjjel a Varga-utca sarkán levő
Vadász Ferenc-féle ideiglenesen felállított
boltnak az ablakait feltörte és azon keresztül
13 korona értékű szivar és cigarettaneműe-
ket ellopott. A debreceni kir. törvényszék a
mai napon tartott főtárgyaláson a javíthatat-
lan szivartolvajt 6 heti fogházra ítélte. Az ité-
let jogerős.

Sikkasztás vétsége. Fülöp Józsefné deb-
receni lakosnő sikkasztás vétségével vádolva
állott ma a debreceni kir. törvényszék előtt.
Szabó Virág panasolta be azért, mert az
1909-ik év december havában 452 korona ér-
téki ingóságot hagyott nála megőrzés végett.
Fülöpné azonban az ingóságok nagyobb részét
egyeseknek elajándékozta. A vádlott a mai
főtárgyaláson ezen bűnét beismerte és
ezen beismerés figyelembe vételével a bírósá-
g 100 korona pénzbüntetéssel sújtotta. Az
ítélet ellen ugy a vádlott, mint a kir. ügyész
felebbeztek, utóbbi súlyosbításért.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelen tésse
Budapest, 1910. szept. 23.

Készáru 10 magasabb.

1910. októberi buza . . .	10.11—12
1911. áprilisi buza . . .	10.47—48
1910. májusi buza . . .	—
1910. októberi rozs . . .	7.32—33
1910. áprilisi rozs . . .	7.75—76
1910. májusi rozs . . .	—
1910. októberi zab . . .	7.99—8—00
1911. áprilisi zab . . .	—
1911. májusi tengeri . . .	5.70—71
1910. szept. tengeri . . .	—
1911. apr. tengeri . . .	—
1910. augusztusi repcze . . .	—

**Megérkeztek a legújabb divatu
Férfi ruha szövetek
Szabó László**
férfi szabó üzletében, Széchenyi u. 1.

Regény-csarnok. Sötét titok.

Írta: Stevenson Róbert.

Uttersont nagyon megrémítette ez a levél. Hyde gonosz befolyása megszünt, Yekyll visszatért régi szokásaihoz és jó barátaihoz s egy hét múlva még úgy látszott mintha számára nyugalmas és tisztelettel övezett aggodor volna fenntartva. Vajjon mi lehet hát az, ami ily hirtelen változást idézett elő és újra kiszolgáltatta a sötét szellemeket, amelyek egy ideig már azelőtt is hatalmukba kerítették volt?

Vagy talán örültség volna ennek a változásnak alapja? Ez még sem lehet, mert Lanyon ily esetben nem vonult volna vissza barátjától, hanem segítette volna és istápolta volna bajában. Más és mélyebben fekvő ok téphette szét a régi barátság kötelékét.

Egy hét múlva ágyba feküdt Lanyon és néhány nap múlva meg is halt. Mikor Uttersont a temetésről hazatért és megtört szívvel ment föl dolgozó szobájába, egy lepecsételt levelet vett elő, amelynek fölírása, Lanyonnak kezeirásával mekirva, így hangzott:

Magánügy.

Csakis Uttersont barátomnak saját kezébe adandó.

NN. B.: Ha pedig előbb találna meghalni, mint én, akkor ez a levél olvasatlanul elégtendő.

Az ügyvéd megrázkódott, mikor e sorokat elolvasasta.

— Egyik jó barátomat ma már eltemettem — így tépelődött magában — hát a mákat is elveszítsem?

De csakhamar erőt vett félelmén és feltörte a pecsétet. A nagy borítékban egy kisebbet talált, ezzel a felírással:

! Csak Yekyll halála vagy eltűnése után!
bontandó fel.

Uttersont alig hitt szemének. Megint ez a sajtószerű „eltűnés” szó, mint abban az oktatlan végrendeletben, melyet ő már rég visszasaadott szerzőjének. S itt is összefüggésben Yekyll Henry nevével!

A végrendeletbe Hyde gonosz tanácsára jutott be, de mit jelenthetett itt, Lanyonnak szempontjából és kézírásával? Miféle össze-

függés lehet az elhunyt Lanyon és az eltűnt Hyde közt, hogy e titokzatos kérdésben találkoztak?

Annyira erőt vett rajta a kíváncsiság és az aggodalom, hogy egy pillanatig komolyan arra gondolt, nem volna e jobb, ha most ő a tilalom ellenére is, mely a halottól ered, fölbontaná a levelet és elolvasná tartalmát? Bizonyára nem saját maga érdekében cselekedné azt, hanem Yekyllért, aki valamilyen névvel meg nem nevezhető, de bizonyára irratóztos veszélyben forog. E szempontból még kötelessége is, hogy tullegeye magát a mindennapi akadályokon és kövesse szíve parancsát. De még sem tette. Az ügyvédi becsület győzött e kínos küzdelemben. Elhunyt barátjának akarata minden körülmények közt érvényesülni fog. A levelet becsukta a pénzes szekrényébe s most már azon volt, hogy az egész dolgot kiverje fejéből.

Könnyebb azonban a kíváncsiságot elnyomni, mint szép érvekkel hallgatásra is bírni. Uttersont is e naptól kezdve ideges lett, valahányszor kinyitotta pénzes szekrényét és megpillantotta azt a levelet, melyben egy rejtély megoldása volt letéve. Ami pedig Yekyllt illeti nem gondolt arra azzal a baráti érzéssel, minnt régente. Elment még ugyan időnként házához s megpróbálta nem lehetne e hozzá bejutni, de sajátképen mindannyiszor örült, valahányszor az inas kijelentette, hogy gazdája nem fogadhat elsenkit.

(Folyt. köv.)

Értesítés.

Marton Ferencz

pari nagyruháza

a Harisnya királyhoz

megnyilik

e hó 28 án

Dezsenfeld-tér 9. sz. alatt (Kenyérpiazccsal szemben.)

Egy kísérlet bebizonyítja

hogy a

Róth Antal

villanyerőre berendezett kávépörkölőjén
Csapó-utca 17. szám

minden fél órán frissen pörkölt legfinomabb kávé keverékek minőségileg felhasználhatóak.

Szőlőprések, kutszivattyúk

olcsón eladók. Vas és róz öntvényeket, mindentéle gépek nyitása és malmok szerelése. Gép- és kazán kovács munkák. Esztorgályozások pontos, gyors és olcsó munkáért felelősséget vállal

Fái és Bozsik czég

üzemeltető és gépműhelye

Mester-utca végén

Ugyanott tanonokok felvételtnek.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13.

Egy rettenetes

olcsó ház

a Péterfia-utcában

melynek ára 30 ezer forintban volt meghatározva

most 24 ezer forintért megkapható.

Leghosszabb telek a Péterfián.

Építkezésre is felelő alkalmas!

Óriási jövedelem!

A Péterfia-utcai 53. számú házról van szó, melynek ára 30 ezer forintban volt megállapítva, mert a tulajdonos urnő vidéki vagyonainak kezelése miatt Debreczenbe többé vissza nem költözhetik, a következő táviratot intézte irodámhoz:

„Távirat. Péterfia utcai 53. számú házamat, melynek ára 30 ezer forintban volt megállapítva, 24 ezer forint legutolsó árért — mennyit már Önök többén fel is ajánlottak — odaadhatják.”

Ezen ház, tekintve azt, hogy a Péterfia-utcában van, ha még semmiféle épület sem volna rajta, mint pusztá telek, még testvérek között is megérné a 24 ezer forintot.

Aki legelőbb leteszi irodámban a fogalót, azé e ház!

Telefon 632.

Halmágyi

Telefon 632.

női- és leány felöltők megnagyobbított divatháza, Debreczen,

Őszi és téliujdonságok remek választékban u. m.

Női Costümök

Angol aljak

Csipke blousok

Leány Costümök

Gyász aljak

Flanell blousok

Angol felöltők

Sport aljak

Gáz blousok

Kötött kabátok

Selyem és csipke aljak

Selyem blousok

Intézeti felöltők

Posztó aljak

Gyász blousok

Pongyolák, Prinezes ruhák, Toll boák és Schálak.

Szolid olcsó árak.

Külön mérték osztály.

Előzékeny kiszolgálás.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Levelezés.

Hölgyeim! Ki hajlandó egy főiskolai hallgatóval megismerkedni. Irjon «Jogász» jellegére a kiadóhivatalba.

„Nem bánja meg” jellegére levél van a kiadóba.

Betöltendő.

Tanuló felvételt Félegyházy János fűszerüzletében Piac- és Miklós-utca sarok.

Egy 13-14 éves fiu küldőnek felvételt kiadóhivatalunkban.

16-18 éves fiu kifutónak felvétetik. Fenyő Hatvan-u. 59.

Teologus kisebb gimnázista vagy elemi iskolás fiuk tanítását elvállalná. Czim a kiadóba.

Egy ügyes leány divatru üzletben pénztárosnőnek felvétetik. Blumenstein Vilmos Piac-utca 14.

Joghalgató: irodai teendőben jártas egész napra felvétetik Dr. Benedek Márton ügyvéd irodájában József kir. herczeg-u. 17. szám.

Adas-vétel.

Elsőrendű száraz tűzifa felvágva és ölenként, valamint kocsinként vargafa is kapható. Iroda Miklós-u. 7. sz. Raktár Homokkert légszuszogó mellett. Ugyanott kaphatók bécsi kék és ezüst szőru házi nyulak.

Katona ládák és felszerelések legolcsóbban a Munkás Bazárba, Degenfeld-tér 8.

Önkéntesek részére hosszú kard, katonai cikkek, katona ládák ujonczok részére legolcsóbban kapni Katonai felszerelési vállalatnál Péterfia 76.

Boros hordók leszállított árban a rozsmiatt minden nagyságban kapható Péterfia 76. szám.

Rajzeszközök, rajztáblák, vonalzó, írószerek, füzetek legolcsóbban kaphatók a **Harmathy** antiquáriumban **Füvészkert-u. 14.**

Házhelyek. A Szent Anna-utca végén, a Gépjavitó műhely, Dohánygyár s Vágóhid közvetlen közelében a Homokkertben kiépített utcával szemben, nagyjövőjű helyen, mintegy negyven darab 300 négyzetméteres ház hely eladó. A telkek vételárának egyharmadát készpénzben kell kifizetni, a többi részét előnyös feltételek mellett az eladók kölcsönképen rajtahagyják az ingatlanon. Eladók pénzügyi összeköttetést szereztek arra nézve, hogy a telekvásárlóknak előnyös házipénzes kölcsön álljon rendelkezésre. Mindenféle felvilágosítást ad és előjegyzést elfogad Márk Endre ügyézi irodája a Collégiumban.

Tulhalmozott raktár miatt saját gyártmányu

Férfi, Női és Gyermekek cipőjelmét mélyen leszállított árban árusítom el **Fischer Menyhért** Piac-utca 3.

Ha nincs pénz és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükö, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Uj harisnya kötések és fejelések a legfinomabb D. M. C. pamutból, a legolcsóbb árban készülnek, az Egyesült Zsinór és Párizs-gyárban Debreczen. Ugyanott tanulók és tanuló lányok fizetéssel felvétetnek.

Eladó butorok és 4 drb spalétszekrényes ablak igen olcsón eladók. Értekezhetni Turai irodájában Miklós-u. 8.

28 krajczárért fejel férfi vagy női harisnyát Benyás Emil villanyerőre berendezett harisnyagyára, Debreczen, Tisza-palota.

Budapesti Férfi szabó készít divatos szabásu öltönyöket **40-50 koronáig.** DEBRECZEN, Sas-utca 4 szám.

Cserege-szállító szállít bármily mennyiségben 5 kilós kosarakban Darvas Miksa szállító kivitele. Telefon 294.

Egy jókarban lévő, finomabb (nickelezett) copirprés megvételre kerestetik. Czim a kiadóba.

Lakás.

Iskola-utca 8. szám alatt egy csinosan butorozott szoba kiadó.

3 szobás lakást közel a piacához keresek november hó 1-sőre. Czim a kiadóba.

Különféle.

Szép csak az lehet, ki **Mauthner** Lillom-crémjót használja. — Vételnél **Mauthner** névre ügyeljünk. Kapható **Arany-Angyal** gyógyszerár Debreczen, Piac- és Szent-Anna-utca sarok

Egy kisebb bolti helyiség a legforgalmasabb helyen a Hungária kávéház mellett 1910. November hó 1-ére kiadó. Értekezhetni **Turai Farkas** irodájában, Miklós-u. 8.

Fővárosi Bazárban

DEBRECZEN, Simont- u. 1. sz. (Bórház.) Iskola tászkák háztartási cikkek, játék árak és ajándék tárgyak legolcsóbban beszerezhetők.

„Alföldi Takarékpénztár”

Piac- utcán é ültő új palotájában, több rendbeli 4, 5, és 6 szobás lakás az I. II. és III-ik emeleten 1911 május hó 1-re kiadó.

A lakások kényelmesek és a ház személy- és teher lifttel lesz ellátva.

Ugyanott a Piac- utcai részen egy nagy bolti helyiség, a Bádagos- utcai részen egy világos piacreholység (utcai lejárattal).

A tervek a dönténi órákban az intézet ideiglenes helyiségében (Piac- utca 19.) megtekinthetők.

Nagy Lajos hirdetési irodájából

Csapó-u. 13.

A honvéd gyalogsági laktanya

közvetlen közelében, a Péterfia-utca szájában végtelen olcsóért

eladó

családi körülmények miatt.

A Honvéd-utca

14 számú ház!

Katona tiszt urak

ez lenne alkalmas vétel, szép nagy telek, nagy új ház és istálló is van az udvarban!

20 ezer forintért meg lehet kapni!

Ki ösmeri a Bécsi kis kenyereket

mely odaát anker és Kronen kenyérnek neveztetik, nálunk e zamatos kis kenyérkéket

Korona különlegességnek hívjuk

s valóban **névéhez méltán** izletes jó kis kenyérké.

Kapható és megrendelhető eredeti gyári árban (nagy 20 krajczár, kicsi 10 krajczár) az összes **Korona kenyérgyári lerakatokban.**

Kérjen mindenhol Korona kenyeret, Király kenyeret, Fehér kenyeret, lólbarna kenyeret, de csak Korona kenyeret.

UNGHVÁRY JÓZSEF
SZŐLŐTELEPEN ÉS GYÜMÖLCSFA-ISKOLÁJÁBAN
CZEGLÉD (PESTMEGYE)
Nagyobb mennyiségű
nemes gyümölcsfa-
csemete, boggyógyümölcsök, vadonczok, Kerti sövények,
sima és gyökerez szőlővesszők
stb. Kaphatók.
Tessék kimerítő árjegyzéket kérni.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49. a főpostával szemben.